

**Особено мнение на съдиите Цанко Хаджистойчев и Станислав Димитров по
к.д. № 18/92 г.**

Не споделяме разбирането за противоконституционност на § 6 от закона за изменение и допълнение на Закона за пенсиите. Нарушение на чл. 51, ал. 1 от Конституцията няма.

Правото на пенсия (за изслужено време и старост) е обусловено от две предпоставки: трудов стаж и определена възраст. Трудовият стаж поначало е свързан с положен труд, но не се покрива с него. Оценката на труда и категоризацията му въз основа на нея позволява да се зачита за трудов стаж време в повече, отколкото е действително изслужено, и обратно. Законодателят е компетентен както да оценява и да дава различно значение на труда с оглед на професионални, социални, финансови и други съображения, така и да отрече изцяло значимостта на дадена дейност. Така той е постъпил със създаването на чл. 10а ЗП и не е излязъл извън рамките на правомощията си.

Исходните съждения на съда са, че правото на пенсия е вид осигурително право и е в зависимост и се определя от общия трудов стаж, представляващ “времето, през което дадено лице е прослужило като работник или служител, подлежащ на задължително осигуряване”. Трудовият стаж, а още повече общият трудов стаж, като понятие на пенсионното право, както се посочи, има по-друго съдържание. Последното не включва винаги внасяне на осигурителни вноски и не е пряко свързано с тях. Действащото законодателство зачита за трудов стаж и време, без да е изслужено като работник или служител, както и без лицето да е било задължително осигурено – на редовна военна служба, на майките за отглеждане на дете до 3-годишна възраст, време без работа поради неправилно уволнение, в затвора за изтърпяване наказание лишаване от свобода, признато впоследствие за неоснователно наложено, на репресирани лица и пр. Осигурителните вноски, доколкото са подлежали на внасяне, не са били за сметка на визираните в чл. 10а ЗП лица.

По изложените съображения намираме схващането за неконституционно съобразност за неприемливо.